

بررسی و تحلیل رضایتمندی شهروندان از روند تبدیل روستا به شهر (نمونه موردی: شهر جدید خلیل شهر)

الهه صفی جهانشاهی^۱، صدیقه راد^۲، مهدی خداداد^{۳*}

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد توسعه روستایی، دانشگاه حکیم سبزواری.

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی دانشگاه زنجان.

۳- کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی دانشگاه گلستان.

Khodadadmehdi91@yahoo.com

چکیده

گسترش تدریجی کالبد شهر به پیرامون و دست‌اندازی شهر به اراضی روستاهای اطراف، محدودیت‌ها و زیانهای کالبدی اقتصادی، اجتماعی و محیطی خاص خود را نیز تحمیل می‌نماید؛ از یکسو ساختار معیشت روستا تحت تأثیر همجواری با شهر به تدریج تغییر ماهیت داده و از مکانی تولیدی به کانونی بی‌هویت و انگل‌شهر تبدیل می‌شود. این بررسی با استفاده از روش کتابخانه‌ای و میدانی و با روش توصیفی، به بررسی و تحلیل رضایتمندی شهروندان از روند تبدیل روستا به شهر خلیل‌شهر پرداخته است. روش جمع‌آوری اطلاعات در این پژوهش مبتنی بر مطالعات کتابخانه‌ای و بررسیهای میدانی بوده است. طبق بررسی‌های انجام شده اکثریت پاسخگویان از لحاظ بُعد اجتماعی و محیطی از ایجاد شهر خلیل‌شهر راضی و ۵۸/۲۱ درصد از لحاظ بُعد اقتصادی ناراضی بوده‌اند. بنابراین روند تبدیل روستا به شهر در مورد شهر خلیل‌شهر در ابعاد اجتماعی و محیطی موفق و در بُعد اقتصادی ناموفق ارزیابی شده است. همچنین با ایجاد شهر خلیل‌شهر از میزان مهاجرت روستاییان به شهر کاسته نشده است و این روند همچنان ادامه دارد. ایجاد شهر خلیل‌شهر نتوانسته است از میزان بیکاری کم کند. با ایجاد شهر خلیل‌شهر میزان دسترسی ساکنان این شهر و روستاهای تحت نفوذ آن به خدمات بهبود یافته است و پاسخگویان از ارائه خدمات اظهار رضایت کردند. یکی از راهکارهای مهم برای موفقیت روند تبدیل روستا به شهر، ایجاد فرصت‌های شغلی مناسب با توجه به پتانسیل‌های موجود در شهر خلیل‌شهر می‌باشد.

واژگان کلیدی: روابط شهر و روستا، خلیل‌شهر، استان مازندران.

مقدمه و طرح مسأله

اکثر جمعیت شهری کشورهای در حال توسعه در شهرهای کوچک و میانی زندگی می‌کنند از سویی جمعیت ساکن در نواحی روستایی این کشورها با این شهرها رابطه نزدیکی برقرار نموده‌اند (Owusu, 2005:21). اندیشه تأکید بر نقش شهرهای کوچک در توسعه روستایی و منطقه‌ای مدت زمان زیادی است که در جریان بوده است (Tacoli, 2003: 28). نقش شهرها در توسعه روستایی از طریق پیوندها و مناسبات روستایی- شهری تحقق می‌یابد، مناسبات میان روستا-شهرها هم تغییرات شهری و هم تغییرات روستایی را تحت‌تأثیر قرار می‌دهد. روابط بین مراکز شهری و مناطق روستایی اطراف شامل جریان مردم، کالاها، پول و اطلاعات به همراه دیگر مبادلات اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی می‌شود (کمانرودی و همکاران، ۱۳۹۳: ۴۷). پارادایم‌های جدید